Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 4ης Ιουλίου 2024*

«Αίτηση αναιρέσεως – Υπαλληλική υπόθεση – Έκτακτοι υπάλληλοι – Έκθεση βαθμολογίας – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Καθήκον μέριμνας – Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημιώσεως»

Στην υπόθεση C-5/23 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2023,

Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενο αρχικώς από την G. Predonzani και τον K. Tóth, και στη συνέχεια, από τον K. Tóth,

αναιρεσείον,

όπου η αντίδικος κατ' αναίρεση είναι η:

KD, εκπροσωπούμενη από την Δ. Α. Παππά, δικηγόρο, τον Ά. Παππά και τον Σ. Παππά, avocats,

προσφεύγουσα-ενάγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από την O. Spineanu-Matei, πρόεδρο τμήματος, και τους J.-C. Bonichot (εισηγητή) και S. Rodin, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

1 Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 26ης Οκτωβρίου 2022, KD κατά EUIPO (T-298/20, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2022:671), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την έκθεση αξιολόγησης της KD για τη διαδικασία αξιολόγησης του έτους 2019 (στο εξής: επίδικη έκθεση).

Το νομικό πλαίσιο

Ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2 Το άρθρο 43 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ) προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η ικανότητα, η απόδοση και η συμπεριφορά κάθε υπαλλήλου στην υπηρεσία αποτελούν το αντικείμενο ετήσιας εκθέσεως, κατά τα προβλεπόμενα, από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε οργάνου, σύμφωνα με το άρθρο 110. Η έκθεση αυτή αναφέρει αν το επίπεδο απόδοσης του υπαλλήλου ήταν ικανοποιητικό ή όχι. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε θεσμικού οργάνου θεσπίζει διατάξεις με τις οποίες παρέχεται το δικαίωμα για κατάθεση προσφυγής στο πλαίσιο της διαδικασίας των εκθέσεων, το οποίο πρέπει να ασκείται πριν από την υποβολή αιτήματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 90 παράγραφος 2.

Από τον πέμπτο βαθμό της ομάδας AST, η έκθεση μπορεί επίσης να περιλαμβάνει γνώμη για το κατά πόσο, με βάση την επίδοσή του, ο υπάλληλος διαθέτει την απαιτούμενη ικανότητα για την ανάληψη καθηκόντων υπαλλήλου διοικήσεως.

Η έκθεση αυτή γνωστοποιείται στον υπάλληλο. Αυτός μπορεί να υποβάλει κάθε παρατήρηση που θεωρεί χρήσιμη επί αυτής.»

3 Το άρθρο 90 του ΚΥΚ ορίζει στην παράγραφο 2 τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο που υπόκειται στον παρόντα κανονισμό δύναται να υποβάλει στην αρμόδια για διορισμούς αρχή αίτημα κατά οιασδήποτε πράξεως η οποία θίγει τα συμφέροντά του, τόσο στην περίπτωση που η εν λόγω αρχή έχει ήδη λάβει απόφαση όσο και όταν παρέλειψε να λάβει μέτρο που επιβάλλεται από τον κανονισμό. Το αίτημα πρέπει να διατυπωθεί εντός προθεσμίας τριών μηνών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει:

– από την ημέρα της δημοσιεύσεως της πράξεως, αν πρόκειται για μέτρο γενικού χαρακτήρα·

– από την ημέρα της κοινοποιήσεως της αποφάσεως στον αποδέκτη, όχι όμως αργότερα από την ημέρα κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει γνώση της αποφάσεως, αν πρόκειται για μέτρο ατομικού χαρακτήρα· εν τούτοις σε περίπτωση που πράξη ατομικού χαρακτήρα είναι τέτοια ώστε να θίγει τα συμφέροντα τρίτου η εν λόγω προθεσμία για το πρόσωπο αυτό αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία αυτό έλαβε γνώση της πράξεως, όχι όμως αργότερα από την ημέρα της δημοσιεύσεως·

– από την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας απαντήσεως, εφ’ όσον υποβολή αιτήματος αναφέρεται σε σιωπηρή απορριπτική απόφαση, κατά την έννοια της παραγράφου 1.

Η αρχή κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο την αιτιολογημένη απόφασή της εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ημέρα της υποβολής της ενστάσεως. Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής η παράλειψη απαντήσεως στην ένσταση σημαίνει σιωπηρή απορριπτική απόφαση, κατά της οποίας δύναται να ασκηθεί προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 91.»

4 Το άρθρο 110 του ΚΥΚ έχει ως εξής:

«1. Οι γενικές διατάξεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης εκδίδονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε θεσμικού οργάνου κατόπιν διαβουλεύσεων με την επιτροπή προσωπικού και την επιτροπή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

2. Οι κανόνες εφαρμογής του παρόντος κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης που θεσπίζει η [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των γενικών εκτελεστικών διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφαρμόζονται κατ' αναλογία στους οργανισμούς. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή ενημερώνει τους οργανισμούς για κάθε κανόνα εφαρμογής αμέσως μετά τη θέσπισή του.

Οι εν λόγω κανόνες εφαρμογής τίθενται σε ισχύ από τους οργανισμούς εννέα μήνες μετά την έναρξη ισχύος τους στην Επιτροπή ή εννέα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή ενημέρωσε τους οργανισμούς για τη θέσπιση του συγκεκριμένου μέτρου εφαρμογής, εφόσον η ημερομηνία αυτή είναι μεταγενέστερη. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, ένας οργανισμός μπορεί επίσης να αποφασίσει να θέσει τους εν λόγω κανόνες εφαρμογής σε ισχύ πριν από την ημερομηνία αυτή.

Κατά παρέκκλιση, ένας οργανισμός μπορεί, πριν από τη λήξη της εννεάμηνης περιόδου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και ύστερα από διαβούλευση με την οικεία επιτροπή προσωπικού, να υποβάλει προς έγκριση στην Επιτροπή κανόνες εφαρμογής διαφορετικούς από τους κανόνες που έχει θεσπίσει η Επιτροπή. Υπό τους ίδιους όρους, ένας οργανισμός μπορεί να ζητήσει την έγκριση της Επιτροπής για τη μη εφαρμογή ορισμένων από τους εν λόγω κανόνες εφαρμογής. Στην τελευταία περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί, αντί να αποδεχθεί ή να απορρίψει το αίτημα, να ζητήσει από τον οργανισμό να της υποβάλει, προκειμένου να λάβει την έγκρισή της, κανόνες εφαρμογής διαφορετικούς από εκείνους που θέσπισε η Επιτροπή.

Η εννεάμηνη περίοδος που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου αναστέλλεται από την ημερομηνία κατά την οποία ο οργανισμός ζητά τη συμφωνία της Επιτροπής έως την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή λάβει θέση σχετικά.

Ένας οργανισμός μπορεί επίσης, μετά από διαβούλευση με την οικεία επιτροπή προσωπικού, να υποβάλει προς έγκριση στην Επιτροπή κανόνες εφαρμογής που αφορούν άλλα ζητήματα, πέραν των κανόνων εφαρμογής που εξέδωσε η Επιτροπή.

Για τους σκοπούς της θέσπισης των κανόνων εφαρμογής, κάθε οργανισμός εκπροσωπείται από το διοικητικό συμβούλιο ή το ισότιμο όργανο που αναφέρεται στην πράξη της Ένωσης βάσει της οποίας έχει συσταθεί ο οργανισμός.

3. Για τους σκοπούς της θέσπισης των κανόνων με συμφωνία μεταξύ των θεσμικών οργάνων, οι οργανισμοί δεν εξομοιώνονται με τα θεσμικά όργανα. Εντούτοις, η Επιτροπή διαβουλεύεται με τους οργανισμούς πριν από τη θέσπιση των εν λόγω κανόνων.

4. Οι κανόνες εφαρμογής του παρόντος κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, συμπεριλαμβανομένων των γενικών διατάξεων εφαρμογής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και οι κανόνες που θεσπίζονται με συμφωνία μεταξύ των αρμοδίων για τους διορισμούς αρχών των θεσμικών οργάνων, τίθενται υπόψη του προσωπικού.

5. Οι διοικητικές υπηρεσίες των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών διαβουλεύονται τακτικά μεταξύ τους σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Κατά τις εν λόγω διαβουλεύσεις, οι οργανισμοί έχουν κοινή εκπροσώπηση, σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται με συμφωνία μεταξύ τους.

6. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τηρεί μητρώο των κανόνων που θεσπίζονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε θεσμικού οργάνου για να θέσει σε εφαρμογή τον παρόντα κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, καθώς και των κανόνων που θεσπίζουν οι οργανισμοί στον βαθμό που παρεκκλίνουν από τους κανόνες που θεσπίζει η Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών τους. Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί διαθέτουν άμεση πρόσβαση στο μητρώο αυτό και έχουν πλήρως το δικαίωμα να τροποποιούν τους οικείους κανόνες. Τα κράτη μέλη έχουν άμεση πρόσβαση σε αυτό. Επιπλέον, η Επιτροπή υποβάλλει ανά τριετία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τους κανόνες που θέσπισε η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε θεσμικού οργάνου για να θέσει σε εφαρμογή τον παρόντα κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης.»

Οι ΓΕΔ 43

5 Προς εκτέλεση του άρθρου 43 του ΚΥΚ, το EUIPO εφαρμόζει την απόφαση C(2013) 8985 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τις γενικές εκτελεστικές διατάξεις του άρθρου 43 του ΚΥΚ και τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 44, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ (στο εξής: ΓΕΔ 43). Το άρθρο 7 των ΓΕΔ 43 προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Η αιτιολογημένη μη αποδοχή της έκθεσης από τον κάτοχο θέσης […] συνεπάγεται αυτομάτως την παρέμβαση του δευτεροβάθμιου αξιολογητή. […]

[…]

3. Εντός είκοσι εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της αιτιολογημένης μη αποδοχής της έκθεσης και κατόπιν του διαλόγου που προβλέπεται στην παράγραφο 2, ο δευτεροβάθμιος αξιολογητής επικυρώνει την έκθεση ή την τροποποιεί, αιτιολογώντας την απόφασή του.

[…]

4. Κατόπιν της απόφασης του δευτεροβάθμιου βαθμολογητή, η έκθεση καθίσταται οριστική. […]»

Το ιστορικό της διαφοράς

6 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 2 έως 14 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«2 Στις 16 Ιουλίου 2015 [η KD, πρωτοδίκως προσφεύγουσα-ενάγουσα,] ανέλαβε υπηρεσία στο [EUIPO] ως έκτακτη υπάλληλος για διάστημα πέντε ετών, δυνάμει του άρθρου 2, στοιχείο στ′, του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης […]. [Η KD] τοποθετήθηκε στο Τμήμα «Ακαδημία» του EUIPO.

3 Στις 15 Φεβρουαρίου 2016 η προσφεύγουσα-ενάγουσα ορίστηκε επικεφαλής ομάδας.

4 Από το 2015 η προσφεύγουσα-ενάγουσα αντιμετώπισε προσωπικές δυσκολίες και προβλήματα υγείας. Για τα προβλήματα υγείας απαιτήθηκε [*εμπιστευτικό*]. Στην προσφεύγουσα-ενάγουσα χορηγήθηκε επίσης [*εμπιστευτικό*].

5 Στα μέσα του 2019 γνωστοποιήθηκε στην προσφεύγουσα-ενάγουσα η ενδιάμεση έκθεση προόδου. Στην έκθεση αυτή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η προσφεύγουσα-ενάγουσα "εκπλήρωσε τους στόχους της έως το δεύτερο τρίμηνο, με εξαίρεση την υλοποίηση της τράπεζας ταλέντων […] (σε εκκρεμότητα λόγω προβλημάτων που άπτονται της προστασίας των δεδομένων) και του IPDentical (πρόσκληση υποβολής προσφορών σε εξέλιξη)", ότι "εκπληρώνει με ευχέρεια τα καθήκοντά της ως επικεφαλής ομάδας" και ότι "ήταν πολύ δραστήρια, στοχεύοντας στην επίτευξη αποτελεσμάτων εντός του [πρώτου] εξαμήνου [του 2019]".

6 Τον Ιούλιο του 2019 διεξήχθη διάλογος μεταξύ της προσφεύγουσας-ενάγουσας και της διοίκησης.

7 Στις 3 Φεβρουαρίου 2020 πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη αξιολόγησης της προσφεύγουσας-ενάγουσας για το έτος 2019.

8 Στις 11 Μαρτίου 2020 η προσφεύγουσα-ενάγουσα έλαβε την επίδικη έκθεση.

9 Η επίδικη έκθεση αρχίζει με τις ενότητες "Γενικές πληροφορίες", "Πληροφορίες για τον υπάλληλο", "Διάλογος αξιολόγησης" και "Παρατηρήσεις σχετικά με τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της τηλεργασίας (εφόσον ισχύει)". Η επόμενη ενότητα, με τίτλο "Αξιολόγηση των στόχων", "περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν και του ενδιαφέροντος που επιδεικνύει ο κάτοχος της θέσης και των [βασικών δεικτών επιδόσεων] που έχουν καθοριστεί για την καλυπτόμενη από την παρούσα αξιολόγηση περίοδο". Η ενότητα αυτή καλύπτει ομαδικούς στόχους, καθένας από τους οποίους συνοδεύεται από περιγραφή της ατομικής συνεισφοράς της προσφεύγουσας-ενάγουσας, των βασικών δεικτών επιδόσεων, του οικείου στρατηγικού τομέα και της εκτίμησης "Επίτευξη στόχου". Στους βασικούς δείκτες επιδόσεων του στόχου "Υλοποίηση δραστηριοτήτων και έργων κατόπιν καθορισμού και εγκρίσεώς τους [στο στρατηγικό σχέδιο 2020] και [στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας]" περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η δημιουργία, κατά το πρώτο τρίμηνο, της τράπεζας ταλέντων. Ακολουθούν οι "Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τους στόχους", στο πλαίσιο των οποίων επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα-ενάγουσα "εκπλήρωσε, στην πλειονότητά τους, τους καθορισμένους στόχους", αλλά ότι, ωστόσο, η υλοποίηση της τράπεζας ταλέντων καθυστέρησε λόγω προβλημάτων προστασίας των δεδομένων.

10 Η επόμενη ενότητα φέρει τον τίτλο “Συμπεριφορά στην υπηρεσία”. Στην ενότητα αυτή αναφέρεται ότι η προσφεύγουσα-ενάγουσα “[α]νταποκρίνεται πλήρως στις προσδοκίες”, “έχει καλές σχέσεις με τους συναδέλφους της αντιμετωπίζοντάς τους με ευθύτητα, ειλικρίνεια και εντιμότητα” και “είναι σε θέση να αντιληφθεί πότε πρέπει να συμβιβασθεί”.

11 Η ενότητα που ακολουθεί, με τίτλο “Αξιολόγηση ικανοτήτων”, περιλαμβάνει “την αξιολόγηση των ικανοτήτων του κατόχου της θέσης με γνώμονα τις ικανότητες που απαιτούνται από την ομάδα καθηκόντων του και τον βαθμό του”. Η ενότητα αυτή καλύπτει εννέα ικανότητες. Για εκάστη εξ αυτών η επίδικη έκθεση μνημονεύει το απαιτούμενο επίπεδο, το οποίο αντιστοιχεί στον βαθμό που αναμένει το EUIPO από τον κάτοχο της θέσης, και τον βαθμό που αυτός πράγματι έλαβε. Η κλίμακα βαθμολογίας του EUIPO περιλαμβάνει διάφορα επίπεδα, μεταξύ των οποίων τα επίπεδα “σε εξέλιξη” (1), “επαρκές” (2) και “προχωρημένο” (3).

12 Η προσφεύγουσα-ενάγουσα έλαβε την απαιτούμενη βαθμολογία 3 για έξι ικανότητες. Για μία άλλη ικανότητα έλαβε βαθμό 3, ανώτερο από τον απαιτούμενο βαθμό 2. Αντιθέτως, για τις ικανότητες “Ιεράρχηση προτεραιοτήτων και οργάνωση” και “Ανθεκτικότητα”, η προσφεύγουσα-ενάγουσα έλαβε τον βαθμό 2, ενώ ο απαιτούμενος βαθμός ήταν 3. Στις “γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τις ικανότητες” εκτίθεται επεξηγηματικά ότι η προσφεύγουσα-ενάγουσα “συντάσσει κείμενα με ταχύτητα και σαφήνεια, χωρίς λάθη” και ότι έχει “αξιόπιστο επίπεδο γνώσεων στον ακαδημαϊκό τομέα και κατανοεί τη σημασία των γνώσεων αυτών για το [EUIPO]”. Εντούτοις, στις παρατηρήσεις αυτές διευκρινίζεται, όσον αφορά “την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και την οργάνωσ[ή της], [ότι,] σε ορισμένες περιπτώσεις, της υπομνήσθηκε η ανάγκη τήρησης των προθεσμιών και προγραμματισμού”.

13 Οι επόμενες ενότητες τιτλοφορούνται “Αξιολόγηση του προγράμματος εξέλιξης” και “Γενικός βαθμός αξιολόγησης”. Στην τελευταία αυτή ενότητα, η προσφεύγουσα-ενάγουσα αξιολογήθηκε με τον βαθμό “CLR” ή “ανταποκρίνεται στο επίπεδο που απαιτείται για τη θέση την οποία κατέχει”, ήτοι στο τρίτο από το τέλος επίπεδο της γενικής κλίμακας βαθμολογίας έξι επιπέδων του EUIPO και σε ικανοποιητικό επίπεδο κατά την έννοια του άρθρου 43 του ΚΥΚ […]. Ο ανωτέρω βαθμός ακολουθείται από τα ακόλουθα “γενικά σχόλια αξιολόγησης του ιεραρχικώς προϊσταμένου”:

“Πέραν των όσων διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο και κατά το δεύτερο εξάμηνο, [η προσφεύγουσα-ενάγουσα] εκπλήρωσε τους στόχους της. […] [Η προσφεύγουσα-ενάγουσα] είναι διοικητική υπάλληλος και πρέπει να θεωρείται πρότυπο για το προσωπικό της Ακαδημίας, δεδομένου ότι επέδειξε τις κατάλληλες ικανότητες, προγραμμάτισε τα καθήκοντά της, κατέβαλε διαρκή προσπάθεια για να διατηρήσει και να έχει υψηλού επιπέδου επιδόσεις και επιδίωξε τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας. Στο πλαίσιο αυτό, και σε ορισμένες περιπτώσεις, χρειάστηκε να της υπομνησθεί ότι πρέπει να τηρεί τις προθεσμίες και να επιδείξει την προορατικότητα που διαθέτει.”

14 Την 1η Απριλίου 2020 η αρμόδια για τη σύναψη των συμβάσεων προσλήψεως αρχή […] γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα-ενάγουσα την απόφασή της να μην ανανεώσει τη σύμβασή της […]. Στην απόφαση αυτή [η εν λόγω αρχή] διευκρίνισε ότι έλαβε υπόψη την επίδικη έκθεση.»

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

7 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 22 Μαΐου 2020, η KD άσκησε προσφυγή-αγωγή με αίτημα, αφενός, την ακύρωση της επίδικης έκθεσης και, αφετέρου, την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη που υπέστη λόγω της ως άνω έκθεσης.

8 Προς στήριξη της προσφυγής-αγωγής της, η KD προέβαλε τρεις λόγους ακυρώσεως. Οι λόγοι ακυρώσεως αφορούσαν, κατ' ουσίαν, ο πρώτος, παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, καθώς και πραγματική πλάνη, ο δεύτερος, πολλαπλή πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και, ο τρίτος, παράβαση του καθήκοντος μέριμνας.

9 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την επίδικη έκθεση λόγω έλλειψης αιτιολογήσεως, πραγματικής πλάνης και παραβάσεως του καθήκοντος μέριμνας.

10 Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο αξιολογητής δεν αιτιολόγησε τη βαθμολογία που έδωσε στην KD στο πλαίσιο της ικανότητας «Ανθεκτικότητα».

11 Δεύτερον, έκρινε ότι ο αξιολογητής δεν απέδειξε ότι υπήρξαν πράγματι υπομνήσεις για την τήρηση των προθεσμιών, οι οποίες απευθύνθηκαν στην KD κατά την περίοδο αναφοράς.

12 Τρίτον, εκτίμησε ότι ο αξιολογητής παρέλειψε να συνεκτιμήσει τα προβλήματα υγείας της KD, των οποίων αυτός είχε γνώση και τα οποία συνεχίστηκαν κατά την περίοδο αναφοράς, κατά παράβαση του καθήκοντος μέριμνας που υπείχε.

13 Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η ακύρωση της επίδικης έκθεσης συνιστούσε, αυτή καθ' εαυτήν, πρόσφορη και επαρκή αποκατάσταση των προβαλλόμενων ζημιών και απέρριψε το αποζημιωτικό αίτημα.

Τα αιτήματα των διαδίκων στην αναιρετική διαδικασία

14 Το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

– να απορρίψει την προσφυγή ακυρώσεως ως απαράδεκτη ή ως αβάσιμη ή, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, και

– να καταδικάσει την KD στα δικαστικά έξοδα, τόσο της αναιρετικής δίκης όσο και της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

15 Η KD ζητεί να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως και να καταδικαστεί το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

16 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, το EUIPO προβάλλει τέσσερις λόγους αναιρέσεως. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία του άρθρου 43 του ΚΥΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 110 του ΚΥΚ. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως

προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο ως προς τη νομική φύση του πρακτικού οδηγού αξιολόγησης, την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, η οποία έχει δυσμενείς συνέπειες, και τις εντεύθεν απορρέουσες συνέπειες. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών και πλάνη κατά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων. Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία του καθήκοντος μέριμνας και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

17 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 23 έως 31 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία του άρθρου 43 του ΚΥΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 110 του ΚΥΚ, αποφαινόμενο ότι το παραδεκτό προσφυγής κατά έκθεσης αξιολόγησης δεν εξαρτάται από την εξάντληση των διαδικασιών διοικητικής προσφυγής. Το EUIPO προβάλλει ότι και το άρθρο 7 των ΓΕΔ 43, το οποίο εφαρμόζεται κατ' αναλογίαν στο EUIPO δυνάμει του άρθρου 110, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, επιβάλλει την υποχρέωση στον μόνιμο υπάλληλο ή στο μέλος του λοιπού προσωπικού που επιθυμεί να προσβάλει την έκθεση αξιολόγησής του να ασκήσει προηγουμένως ιεραρχική προσφυγή.

18 Η KD θεωρεί ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

19 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της έκθεσης αξιολόγησης που προβλέπει το άρθρο 43 του ΚΥΚ, με την οποία εκφράζεται η ελευθέρως διαμορφωθείσα γνώμη των αξιολογητών και όχι η εκτίμηση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, η υποβολή νομότυπης ένστασης, κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, δεν συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση ένδικης προσφυγής κατά τέτοιας πράξης. Ως εκ τούτου, είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής αφ' ης στιγμής η έκθεση αξιολόγησης μπορεί να θεωρηθεί οριστική (πρβλ. απόφαση της 3ης Ιουλίου 1980, Grassi κατά Συμβουλίου, 6/79 και 97/79, EU:C:1980:178, σκέψη 15).

20 Εντούτοις, το EUIPO υποστηρίζει ότι η νομολογία αυτή δεν εμποδίζει την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή να καθιερώσει ιεραρχική προσφυγή την οποία πρέπει να ασκήσουν οι μόνιμοι υπάλληλοι ή τα μέλη του λοιπού προσωπικού που επιθυμούν να προσβάλουν την αξιολόγησή τους, προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν ενώπιον δικαστηρίου.

21 Το EUIPO εκτιμά ότι η αρμοδιότητα αυτή απονέμεται στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή από το άρθρο 43, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, το οποίο ορίζει στην τελευταία περίοδο ότι «[η] αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε θεσμικού οργάνου θεσπίζει διατάξεις με τις οποίες παρέχεται το δικαίωμα για κατάθεση προσφυγής στο πλαίσιο της διαδικασίας των εκθέσεων, το οποίο πρέπει να ασκείται πριν από την υποβολή αιτήματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 90 παράγραφος 2.»

22 Ωστόσο, μια τέτοια ερμηνεία δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, μολονότι το άρθρο 43, πρώτο εδάφιο, τελευταία περίοδος, του ΚΥΚ προβλέπει ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κάθε θεσμικού οργάνου θεσπίζει διατάξεις με τις οποίες παρέχεται το δικαίωμα για κατάθεση, στο πλαίσιο της διαδικασίας βαθμολόγησης, ιεραρχικής προσφυγής, ουδόλως ορίζει ότι η άσκηση της προσφυγής αυτής αποτελεί υποχρέωση του μονίμου υπαλλήλου ή του μέλους του λοιπού προσωπικού.

23 Κατά συνέπεια, ούτε το άρθρο 7 των ΓΕΔ 43, με το οποίο η Επιτροπή, εφαρμόζοντας το άρθρο 43 του ΚΥΚ, όρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο μόνιμος υπάλληλος ή το μέλος του λοιπού προσωπικού μπορεί να ασκήσει ιεραρχική προσφυγή κατά της έκθεσης αξιολόγησής του, μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι καθιερώνει προαπαιτούμενο για την άσκηση ένδικης προσφυγής.

24 Εξάλλου, η Επιτροπή θα υπερέβαινε την αρμοδιότητα να θεσπίζει τις γενικές εκτελεστικές διατάξεις του ΚΥΚ την οποία της απονέμει το άρθρο 110, παράγραφος 1, του ΚΥΚ εάν, με τη θέσπιση του άρθρου 7 των ΓΕΔ 43, εισήγε πρόσθετους όρους στις ειδικές προϋποθέσεις για την προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου των μονίμων υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 90, παράγραφος 2, και στο άρθρο 91 του ΚΥΚ.

25 Επομένως, το EUIPO αβασίμως υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η KD μπορούσε παραδεκτώς να ασκήσει ένδικη προσφυγή κατά της επίδικης έκθεσης χωρίς να έχει ασκήσει προηγουμένως την προβλεπόμενη στο άρθρο 7 των ΓΕΔ 43 ιεραρχική προσφυγή.

26 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

27 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, το EUIPO υποστηρίζει ότι στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πολλαπλή πλάνη περί το δίκαιο δεχόμενο ότι ο αξιολογητής της KD παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει, παραλείποντας να εξηγήσει για ποιον λόγο η KD έλαβε βαθμό χαμηλότερο από τον απαιτούμενο για την ικανότητα «Ανθεκτικότητα» και ότι η παράβαση αυτή δικαιολογούσε την ακύρωση της επίδικης έκθεσης.

28 Κατά πρώτον, το EUIPO βάλλει κατά της κρίσεως του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία ο πρακτικός οδηγός αξιολόγησης περιέχει, στο σημείο 3.5.5 του παραρτήματος Α αυτού, κανόνα δεσμευτικού χαρακτήρα για τους αξιολογητές. Κατά το EUIPO, ο ως άνω πρακτικός οδηγός δεν συνιστά νομική πράξη ούτε κώδικα δεοντολογίας, αλλά απλώς παρέχει ενδείξεις και σχόλια για την εφαρμογή των άρθρων 43 και 44 του ΚΥΚ, καθώς και των ΓΕΔ 43. Το EUIPO συνάγει εξ αυτού ότι η μη τήρηση της συστάσεως η οποία περιλαμβάνεται στο σημείο 3.5.5 του παραρτήματος Α του εν λόγω πρακτικού οδηγού και η οποία αφορά την παροχή επεξηγήσεων όταν οι ικανότητες αξιολογούνται σε επίπεδο χαμηλότερο του απαιτούμενου βαθμού, δεν καθιστά την αιτιολογία της επίδικης έκθεσης πλημμελή, αντιθέτως προς την κρίση του Γενικού Δικαστηρίου στις σκέψεις 79 και 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

29 Κατά δεύτερον, το EUIPO θεωρεί ότι η σύσταση προς τους αξιολογητές που περιλαμβάνεται στο σημείο 3.5.5 του παραρτήματος Α του πρακτικού οδηγού αξιολόγησης υπερβαίνει τις απορρέουσες από τη νομολογία απαιτήσεις περί αιτιολογήσεως της έκθεσης αξιολόγησης. Η έκθεση αξιολόγησης δεν είναι απαραίτητο να παραθέτει εξαντλητικώς τις υπηρεσίες που παρέσχε ο υπάλληλος, αλλά πρέπει απλώς να παρουσιάζει τα καθοριστικά στοιχεία.

30 Κατά τρίτον, η έλλειψη επεξηγήσεων στην επίδικη έκθεση σχετικά με τη βαθμολογία που ελήφθη στο πλαίσιο της ικανότητας «Ανθεκτικότητα» δεν είχε, όσον αφορά την αξιολόγηση της KD, επίπτωση που να δικαιολογεί την ακύρωση της έκθεσης αυτής.

31 Η KD θεωρεί ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

32 Κατά πρώτον, το EUIPO υποστηρίζει ότι η σύσταση που περιλαμβάνεται στο σημείο 3.5.5 του παραρτήματος Α του πρακτικού οδηγού αξιολόγησης, κατά την οποία ο αξιολογητής πρέπει να παρέχει εξηγήσεις όταν μία ή περισσότερες ικανότητες αξιολογούνται σε επίπεδο χαμηλότερο από το απαιτούμενο, δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, αντιθέτως προς την κρίση του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

33 Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, όταν ένα θεσμικό όργανο θεσπίζει ενδεικτικούς κανόνες συμπεριφοράς για τη διοίκηση και αναγγέλλει, με τη δημοσίευσή τους, ότι θα τους εφαρμόζει εφεξής στις περιπτώσεις τις οποίες αφορούν οι κανόνες αυτοί, το εν λόγω θεσμικό όργανο αυτοπεριορίζεται κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει και δεν μπορεί, κατ’ αρχήν, να αποκλίνει από τους κανόνες αυτούς, διότι άλλως υπάρχει ενδεχόμενο να ακυρωθούν οι πράξεις του λόγω παραβιάσεως γενικών αρχών του δικαίου, όπως είναι η ίση μεταχείριση ή η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (πρβλ. αποφάσεις της 1ης Δεκεμβρίου 1983, Blomefield κατά Επιτροπής, 190/82, EU:C:1983:358, σκέψη 20, καθώς και της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 40).

34 Εν προκειμένω, όχι μόνον δημοσιεύθηκε ο κανόνας που περιλαμβάνεται στο σημείο 3.5.5 του παραρτήματος Α του πρακτικού οδηγού αξιολόγησης, αλλά το περιεχόμενό του αποτυπώθηκε ρητώς στην επίδικη έκθεση υπό τη μορφή οδηγιών προς τον αξιολογητή ως εξής: «Εάν οι ικανότητες αξιολογούνται σε επίπεδο χαμηλότερο από την απαιτούμενη βαθμολογία και το επίπεδο αυτό επηρεάζει τις επιδόσεις, παρακαλείσθε για την παροχή επεξηγήσεων στην ενότητα “Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τις ικανότητες”.»

35 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο δεχόμενο ότι ο εν λόγω κανόνας είναι επιτακτικού χαρακτήρα, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι στον πρακτικό οδηγό αξιολόγησης διευκρινίζεται ότι ο οδηγός αυτός δεν έχει νομικώς δεσμευτικό χαρακτήρα.

36 Κατά δεύτερον, το EUIPO προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι επέβαλε στον αξιολογητή βαρύτερη υποχρέωση αιτιολογήσεως σε σχέση με την απαιτούμενη από τη νομολογία. Εντούτοις, όπως προεκτέθηκε, το Γενικό Δικαστήριο απλώς διαπίστωσε ότι το EUIPO, θεσπίζοντας το σημείο 3.5.5 του παραρτήματος Α του πρακτικού οδηγού αξιολόγησης, είχε επιβάλει το ίδιο στους αξιολογητές πρόσθετη υποχρέωση αιτιολογήσεως των εκθέσεων αξιολόγησης των μονίμων υπαλλήλων του και του λοιπού προσωπικού του και υπενθύμισε ότι, δυνάμει της νομολογίας που μνημονεύθηκε στη σκέψη 33 της παρούσας αποφάσεως, η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επιβάλλει, ως εκ τούτου, τη συμμόρφωση προς την υποχρέωση αυτή.

37 Κατά τρίτον, το EUIPO προβάλλει ότι, εν πάση περιπτώσει, η έλλειψη αιτιολογήσεως που του προσάπτεται δεν επηρέασε το βάσιμο της γενικής αξιολόγησης της KD, με αποτέλεσμα το Γενικό Δικαστήριο να έχει υποπέσει σε πλάνη κρίνοντας ότι μια τέτοια έλλειψη αιτιολογήσεως είναι ικανή να δικαιολογήσει, αφ' εαυτής, την ακύρωση της έκθεσης αξιολόγησης.

38 Εντούτοις, η υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και την οποία επαναλαμβάνει το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί ουσιώδη αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο επαρκή στοιχεία προκειμένου να εκτιμήσει την ορθότητα της βλαπτικής γι' αυτόν πράξεως και τη σκοπιμότητα άσκησης ένδικης προσφυγής προς αμφισβήτηση της νομιμότητάς της και, αφετέρου, να παράσχει στον δικαστή της Ένωσης τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχό του (πρβλ. απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2022, Thunus κ.λπ. κατά ΕΤΕπ, C-91/21 P, EU:C:2022:928, σκέψη 81).

39 Για τον λόγο αυτό, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπεται κατά τα ανωτέρω στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ αποτελεί ουσιώδη τύπο κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2022, YG κατά Επιτροπής, C-361/20 P, EU:C:2022:17, σκέψη 41), η παράβαση του οποίου συνεπάγεται την ακύρωση της αποφάσεως την οποία αφορά.

40 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η έλλειψη αιτιολογήσεως της επίδικης έκθεσης δικαιολογούσε την ακύρωσή της.

41 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

42 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, το EUIPO θεωρεί ότι στις σκέψεις 93 και 96 έως 103 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά και εκτίμησε εσφαλμένως τα αποδεικτικά στοιχεία της διαφοράς.

43 Κατά πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο αντέστρεψε το βάρος αποδείξεως απαιτώντας από το EUIPO να αποδείξει ότι είχε όντως προβεί στις υπομνήσεις προς την KD για την τήρηση των προθεσμιών κατά την περίοδο αναφοράς. Επιπλέον, η διοίκηση δεν υποχρεούται να αποστέλλει σε μέλος του προσωπικού υπομνήσεις ή προειδοποιήσεις εγγράφως σχετικά με συγκεκριμένη προθεσμία κάθε φορά που παρίσταται ανάγκη.

44 Κατά δεύτερον, η συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου ενέχει πρόδηλη αντίφαση όσον αφορά το ζήτημα της ύπαρξης των ως άνω υπομνήσεων για την τήρηση των προθεσμιών. Συγκεκριμένα, αφενός, στη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το EUIPO ουδόλως προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία για να αποδείξει ότι πράγματι υπήρξαν οι εν λόγω υπομνήσεις. Αφετέρου, στη σκέψη 93 της αποφάσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως απαράδεκτα τα στοιχεία που προσκόμισε το EUIPO με τα παραρτήματα D 1 έως D 5 του υπομνήματος ανταπαντήσεως, προκειμένου να αποδείξει τις ως άνω υπομνήσεις.

45 Η KD υποστηρίζει ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

46 Κατά πρώτον, η αιτίαση με την οποία προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο αντέστρεψε αδικαιολόγητα το βάρος αποδείξεως, υποχρεώνοντας το EUIPO να αποδείξει ότι πράγματι υπήρξαν υπομνήσεις για την τήρηση των προθεσμιών τις οποίες απηύθυνε ο ιεραρχικώς προϊστάμενος στην KD κατά την περίοδο αναφοράς, δεν είναι βάσιμη.

47 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι κανόνες του δικαίου της Ένωσης δεν επιβάλλουν την υποχρέωση απόδειξης αρνητικού γεγονότος (πρβλ. απόφαση της 24ης Μαρτίου 1988, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 104/86, EU:C:1988:171, σκέψη 11).

48 Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να απαιτηθεί από την KD να αποδείξει ότι δεν της υπομνήσθηκε η τήρηση των προθεσμιών κατά την περίοδο αναφοράς.

49 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι το EUIPO όφειλε να παράσχει τουλάχιστον αρχή αποδείξεως περί του ότι πράγματι υπήρξαν οι υπομνήσεις που μνημονεύονται στην επίδικη έκθεση. Το εν λόγω βάρος αποδείξεως δεν επιβάλλει στο EUIPO να απευθύνει στους μονίμους υπαλλήλους του και το λοιπό προσωπικό του υπομνήσεις ή προειδοποιήσεις μόνον εγγράφως, αλλά να διατηρεί αποδεικτικά στοιχεία για σημαντικές ή επανειλημμένες παραβάσεις, σε περίπτωση που επιθυμεί να τις προβάλλει μεταγενέστερα.

50 Κατά δεύτερον, το EUIPO επισημαίνει την αντίφαση την οποία ενέχει κατ’ αυτό η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση λόγω του ότι το Γενικό Δικαστήριο αμφισβητεί ότι υπήρξαν πράγματι οι υπομνήσεις, αφού πρώτα απέρριψε ως απαράδεκτα, στη σκέψη 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα αποδεικτικά στοιχεία για τις υπομνήσεις αυτές τα οποία προσκόμισε ενώπιόν του το EUIPO με τα παραρτήματα D 1 έως D 5 του υπομνήματος ανταπαντήσεως.

51 Εντούτοις, όπως υπενθύμισε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 88 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το άρθρο 85 του Κανονισμού Διαδικασίας του προβλέπει, στην παράγραφο 1, ότι τα αποδεικτικά στοιχεία προσκομίζονται στο πλαίσιο της πρώτης ανταλλαγής υπομνημάτων και διευκρινίζει, στην παράγραφο 2, ότι τα αποδεικτικά στοιχεία μπορούν να προσκομισθούν με τα υπομνήματα απαντήσεως ή ανταπαντήσεως μόνον εφόσον η καθυστέρηση προσκομίσεώς τους είναι δεόντως δικαιολογημένη.

52 Δεδομένου ότι τα στοιχεία που το EUIPO εκτιμά ότι είναι ικανά να αποδείξουν ότι υπήρξαν πράγματι υπομνήσεις προς την KD προσκομίστηκαν αδικαιολόγητα κατά το στάδιο του υπομνήματος ανταπαντήσεως, το Γενικό Δικαστήριο τα απέρριψε ως απαράδεκτα, κατ’ εφαρμογήν κανόνων του Κανονισμού Διαδικασίας του, η οποία δεν αμφισβητήθηκε κατ’ αναίρεση.

53 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο, διαπιστώνοντας ότι, βάσει της δικογραφίας που του υποβλήθηκε, δεν αποδείχθηκε ότι υπήρξαν πράγματι υπομνήσεις περί τηρήσεως των προθεσμιών, τις οποίες να απηύθυνε στην KD ο ιεραρχικώς ανώτερός της κατά την περίοδο αναφοράς, δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ούτε σε αντίφαση ως προς την αιτιολογία του.

54 Τέλος, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η αιτίαση που αφορά παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο, την οποία επίσης προέβαλε το EUIPO με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, διαφέρει από τις δύο πρώτες αιτιάσεις του ίδιου λόγου αναιρέσεως που εξετάσθηκαν προηγουμένως, η αιτίαση αυτή πρέπει, ελλείψει επεξηγήσεων που να καθιστούν δυνατή την εκτίμηση του περιεχομένου της, να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

55 Συνεπώς, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

56 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος βάλλει κατά των σκέψεων 121 έως 129 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το EUIPO προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία του καθήκοντος μέριμνας, καθώς και ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει.

57 Κατά πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αποφαινόμενο ότι το EUIPO όφειλε να λάβει δεόντως υπόψη τα προβλήματα υγείας της KD κατά την κατάρτιση της επίδικης έκθεσης.

58 Συγκεκριμένα, πρώτον, όταν ο αξιολογητής δεν έχει λόγο να θεωρήσει ότι οι απουσίες του κατόχου της θέσης, οι οποίες δικαιολογούνται από τα προβλήματα υγείας του, έχουν σημαντική επίπτωση στις επιδόσεις του, δεν μπορεί να του προσαφθεί ότι δεν ανέφερε ούτε έλαβε υπόψη τα προβλήματα αυτά στην έκθεσή του.

59 Δεύτερον, στις εκθέσεις αξιολόγησης γίνεται εκτίμηση των ικανοτήτων, της απόδοσης και της συμπεριφοράς στην υπηρεσία του υπαλλήλου κατά την περίοδο πραγματικής απασχόλησής του. Η περίοδος κατά την οποία ο υπάλληλος απουσιάζει για δικαιολογημένους λόγους (λ.χ. ασθένεια, ατύχημα, γονική άδεια, άδεια για οικογενειακούς λόγους ή άδεια μητρότητας) εξαιρείται από την περίοδο αναφοράς. Εάν η απουσία αυτή είναι μακροχρόνια ή σημαντική σε βαθμό που να έχει επίπτωση στις επιδόσεις, οι ετήσιοι στόχοι του υπαλλήλου ενδέχεται να προσαρμοστούν αναλόγως ή να δικαιολογηθεί η μη επίτευξή τους.

60 Τρίτον, τα ιατρικά δεδομένα λαμβάνονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία απευθείας από την ιατρική υπηρεσία του EUIPO και δεν διαβιβάζονται στους αξιολογητές ούτε, γενικότερα, στη διοίκηση. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία των μελών του προσωπικού δεν μνημονεύονται στις εκθέσεις αξιολόγησης.

61 Κατά δεύτερον, το EUIPO προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν εξήγησε γιατί ο αξιολογητής παρέβη το καθήκον μέριμνας που υπείχε ούτε τι όφειλε αυτός να πράξει βάσει του εν λόγω καθήκοντος.

62 Ειδικότερα, πρώτον, το EUIPO δεν αντιλαμβάνεται τους λόγους για τους οποίους ο αξιολογητής όφειλε να περιλάβει στην επίδικη έκθεση τα προβλήματα υγείας της KD, ενώ είχε θετική αξιολόγηση για το σύνολο της εργασίας της.

63 Δεύτερον, το EUIPO εκτιμά ότι από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό με ποιον τρόπο τα προβλήματα υγείας της KD έπρεπε να είχαν μνημονευθεί στην επίδικη έκθεση, δεδομένου ότι ο αξιολογητής δεν ήταν σε θέση να αξιολογήσει την κατάσταση της υγείας της υπαλλήλου.

64 Τέλος, το EUIPO διερωτάται κατά πόσον η συνεκτίμηση των προβλημάτων υγείας της KD, την οποία απαιτεί το Γενικό Δικαστήριο, επιτάσσει τη βελτίωση ή την αναβάθμιση της αξιολόγησής της. Κατά την άποψή του, θα ήταν εξίσου αδικαιολόγητο το να χορηγηθεί πλεονέκτημα σε υπάλληλο διότι αυτός απουσίασε λόγω ασθενείας, όσο και το να του προσαφθεί τέτοια απουσία.

65 Η KD προβάλλει ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

66 Υπενθυμίζεται ότι το καθήκον μέριμνας αντανακλά την ισορροπία αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν από τον ΚΥΚ και, κατ' αναλογίαν, από το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού, στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ της δημόσιας αρχής και των υπαλλήλων της δημόσιας υπηρεσίας. Όπως και το δικαίωμα χρηστής διοίκησης, η ισορροπία αυτή συνεπάγεται κυρίως ότι όταν η δημόσια αρχή λαμβάνει απόφαση σχετικά με την κατάσταση υπαλλήλου, συνεκτιμά το σύνολο των στοιχείων τα οποία είναι ικανά να καθορίσουν την απόφασή της και ότι, ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, λαμβάνει υπόψη το συμφέρον όχι μόνον της υπηρεσίας αλλά και του οικείου υπαλλήλου (πρβλ. απόφαση της 15ης Απριλίου 2021, FV κατά Συμβουλίου, C-875/19 P, EU:C:2021:283, σκέψη 98).

67 Όπως ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 125 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το καθήκον μέριμνας επιβάλλει, μεταξύ άλλων, στη διοίκηση να λαμβάνει δεόντως υπόψη τα προβλήματα υγείας του μονίμου υπαλλήλου ή του μέλους του λοιπού προσωπικού κατά την κατάρτιση της έκθεσης αξιολόγησής του.

68 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 126 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επίδικη έκθεση δεν περιέχει την παραμικρή αναφορά στα προβλήματα υγείας, καίτοι σημαντικά, που αντιμετώπισε η KD κατά την περίοδο αναφοράς, με συνέπεια το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει παράβαση του καθήκοντος μέριμνας.

69 Το EUIPO βάλλει κατά της διαπίστωσης αυτής υποστηρίζοντας, κατά πρώτον, ότι τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζει μόνιμος υπάλληλος ή μέλος του λοιπού προσωπικού πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην έκθεση αξιολόγησης μόνο στην περίπτωση που η κατάσταση της υγείας του εν λόγω μονίμου υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού δικαιολογεί μακροχρόνιες ή συχνές απουσίες σε βαθμό που να εμποδίζουν την πλήρη αξιολόγησή του κατά την εξεταζόμενη περίοδο αξιολόγησης.

70 Εντούτοις, δεν μπορεί να γίνει δεκτή μια τόσο περιοριστική θεώρηση της συνεκτίμησης της κατάστασης της υγείας του μονίμου υπαλλήλου ή του μέλους του λοιπού προσωπικού από τον αξιολογητή του, διότι τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζει ο εν λόγω μόνιμος υπάλληλος ή μέλος του λοιπού προσωπικού μπορούν επίσης να επηρεάζουν τις επιδόσεις του κατά τις περιόδους απασχόλησής του.

71 Κατά δεύτερον, το EUIPO υποστηρίζει ότι ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των ιατρικών πληροφοριών αποκλείει τη μνεία τους στην έκθεση αξιολόγησης.

72 Πλην όμως, ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των πληροφοριών αυτών δεν εμποδίζει τους ιεραρχικώς προϊσταμένους υπαλλήλου που πάσχει από μακροχρόνια ασθένεια, λόγω της οποίας απουσιάζει συχνά, να λάβουν γνώση των προβλημάτων υγείας του, ακόμη και χωρίς να γνωρίζουν την ακριβή φύση τους.

73 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται, αφενός, ότι η KD αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα υγείας κατά τα έτη 2015-2018, τα οποία δεν είχε ξεπεράσει ακόμη κατά την περίοδο αναφοράς, όπως αποδεικνύουν οι απουσίες της για λόγους υγείας κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, και, αφετέρου, ότι ο αξιολογητής της τελούσε σε γνώση των εν λόγω προβλημάτων.

74 Ως εκ τούτου, ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των ιατρικών δεδομένων δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη σιωπή της επίδικης έκθεσης όσον αφορά τα προβλήματα υγείας της KD.

75 Κατά τρίτον, το EUIPO προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει, στο μέτρο που δεν εξήγησε ούτε τους λόγους για τους οποίους ο αξιολογητής παρέβη το καθήκον μέριμνας που υπείχε ούτε τον τρόπο με τον οποίο τα προβλήματα υγείας της KD έπρεπε να αποτυπωθούν στην επίδικη έκθεση.

76 Εντούτοις, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 68 της παρούσας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 126 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε τι συνίσταται η παράβαση του καθήκοντος μέριμνας την οποία ενέχει η επίδικη έκθεση, ήτοι το γεγονός ότι η επίδικη έκθεση δεν περιέχει την παραμικρή αναφορά στα προβλήματα υγείας της KD.

77 Επιπλέον, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν εξήγησε με ποιον τρόπο ο αξιολογητής όφειλε να λάβει υπόψη τα ως άνω προβλήματα υγείας, δεδομένου ότι η παράβαση του καθήκοντος μέριμνας που διαπιστώθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν οφείλεται σε πλημμελή συνεκτίμηση, αλλά στην παντελή έλλειψη οποιασδήποτε μνείας, στην επίδικη έκθεση, των εν λόγω προβλημάτων υγείας.

78 Ως εκ τούτου, η αιτίαση, με την οποία προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, χωρίς να παραθέσει σχετική αιτιολογία, την εκ μέρους του EUIPO παράβαση του καθήκοντος μέριμνας που αυτό υπείχε, είναι αβάσιμη.

79 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

80 Δεδομένου ότι κανένας από τους λόγους αναιρέσεως δεν έγινε δεκτός, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

81 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου το EUIPO ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της KD.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)